

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

A palagáz és az alapjogok védelme: moratórium a felelős döntésekért

Emberi jogok vs. Energiabiztonság

2025. december 2.

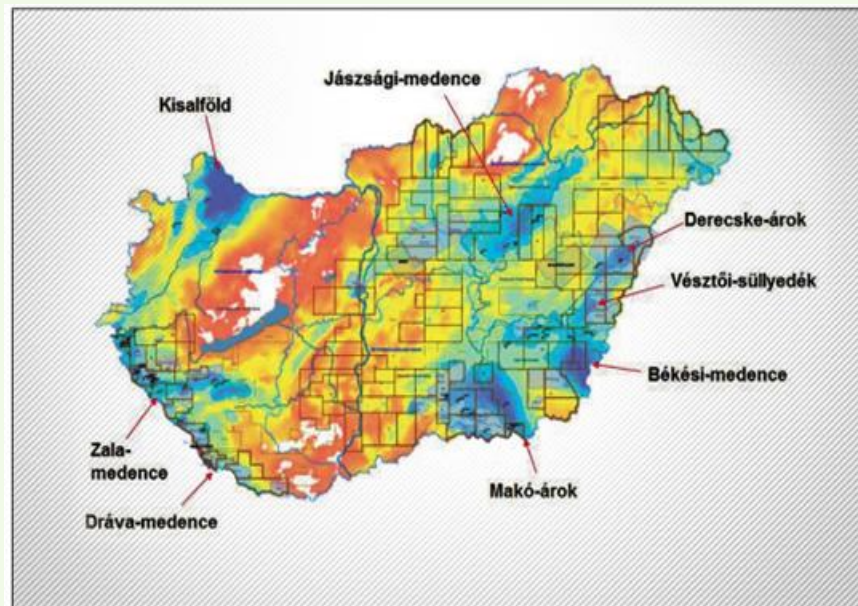
Galambos Eszter

Magyar Természetvédők Szövetsége

Palagáz-kitermelés ellentmondásos

- Európa számos országában korlátozások, tilalmak érvényben
- Hazai kitermelése: lassú felfutás 2023 óta
- Energiabiztonság?

- Hazai készletek kitermelésének környezeti és társadalmi kérdései
- Éghajlati válságot súlyosbítja (nagyobb karbonlábnyom!)

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Palagáz? (nem hagyományos szénhidrogén)

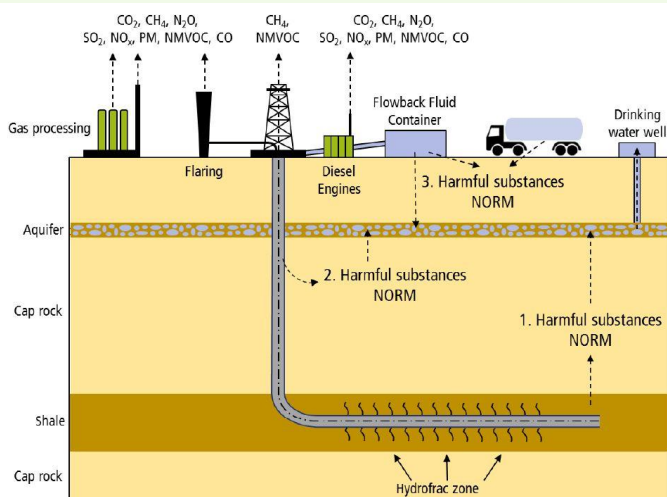
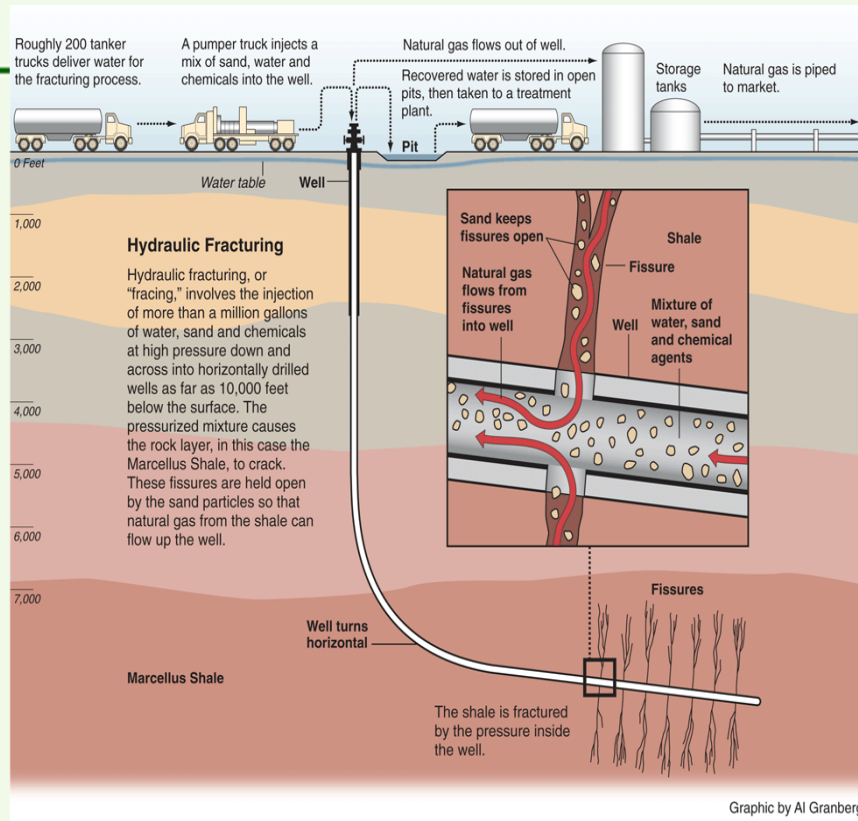
Elhelyezkedése:

Több akár 3-6 km mélyen – kőzetek pórusaiban diffúzan, nem koncentráltan – akár 200-300°C és extra magas nyomáson

Kitermelés folyamata:

Nehezen kitermelhető, módja is drasztikusabb

- 1) függőleges, majd vízszintes fúrások
- 2) hidraulikus rétegrepesztés
- 3) kitermelés
- 4) feldolgozás, elszállítás

A hagyományos földgáznál nagyobb környezeti lábnyom, sok környezeti kockázat:

víz- és talajszennyezés, légszennyezés, ÜHG-kibocsátás, ...

Környezeti hatások, kockázatok

környezeti szempont	projektfázis						
	helyszín beazonosítása, előkészítése	kút kialakító fúrások,belső cementezése	rétegrepesztés	kútkiépítés befejezése	kitermelés	kutak felhagyása (működés befejezése)	Összesített értékelés (minden fázis)
	kumulatív hatás						
Felszín alatti vizek szennyeződése	nem releváns	alacsony	közepes-magas	magas	magas	nem értékelhető	magas
Felszíni vizek szennyeződése	közepes	közepes	közepes-magas	magas	közepes	nem releváns	magas
Víz forrása és felhasználása	nem releváns	nem releváns	magas	nem releváns	magas	nem releváns	magas
Légszennyezés	alacsony	magas	magas	magas	magas	alacsony	magas
Földhasználat	magas	nem releváns	nem releváns	nem releváns	magas	nem értékelhető	magas
Biológiai sokféleség veszélyeztetése	nem értékelhető	alacsony	közepes	közepes	magas	nem értékelhető	magas
Zajhatások	alacsony	magas	közepes	nem értékelhető	alacsony	nem releváns	magas
Tájképi hatás	közepes	közepes	közepes	nem releváns	alacsony	alacsony-közepes	közepes
Szeizmikus rengések	nem releváns	nem releváns	alacsony	alacsony	nem releváns	nem releváns	alacsony
Gépjármű-forgalom	magas	magas	magas	közepes	alacsony	nem releváns	magas

Kockázatok a Makói-árok nem-hagyományos gázmezőíi kapcsán (2012)

kockázat típusa	kockázat értékelése
zaj	alacsony
légszennyezés	alacsony
vízfelhasználás	alacsony
repsztofoliadék vegyianyag -tartalma	magas
radioaktív anyagok	alacsony -közepes
szennyvíz lerakása /ártalmatlanítása	közepes
felszíni vizek szennyezése	magas
felszín alatti vizek szennyezése	magas
kutatófúrások okozta földrengések	alacsony
ökológiai veszélyek (biológiai sokféleségre)	közepes
védett természeti területek közelsége	közepes
üvegházhatású gázok kibocsátása (szén-dioxid, metán, ..)	közepes
forrás: Hungarian shale gas, impacts on env. and human health, Ludwig -Bölkow-Systemtechnik GmbH , 2012 . / TXM licence area	

Palagáz-korlátozások Európában

Tilalmak:

- Bulgária (2012) – vízkészletek és mezőgazdasági területek védelme
- Franciaország (2011, 2017) – vízszennyezés és földrengés megelőzése
- Dánia (2019) – környezetvédelmi és geológiai okok
- Írország (2017) – a környezet- és a mezőgazdaság védelme
- Luxemburg (2013), Belgium Flamand régiója (2014), Spanyolország (2021), Szlovénia (2022), Horvátország (2023).

Moratóriumok:

- Németország (2016), Egyesült Királyság (2019).

Felfüggesztették a tevékenységet:

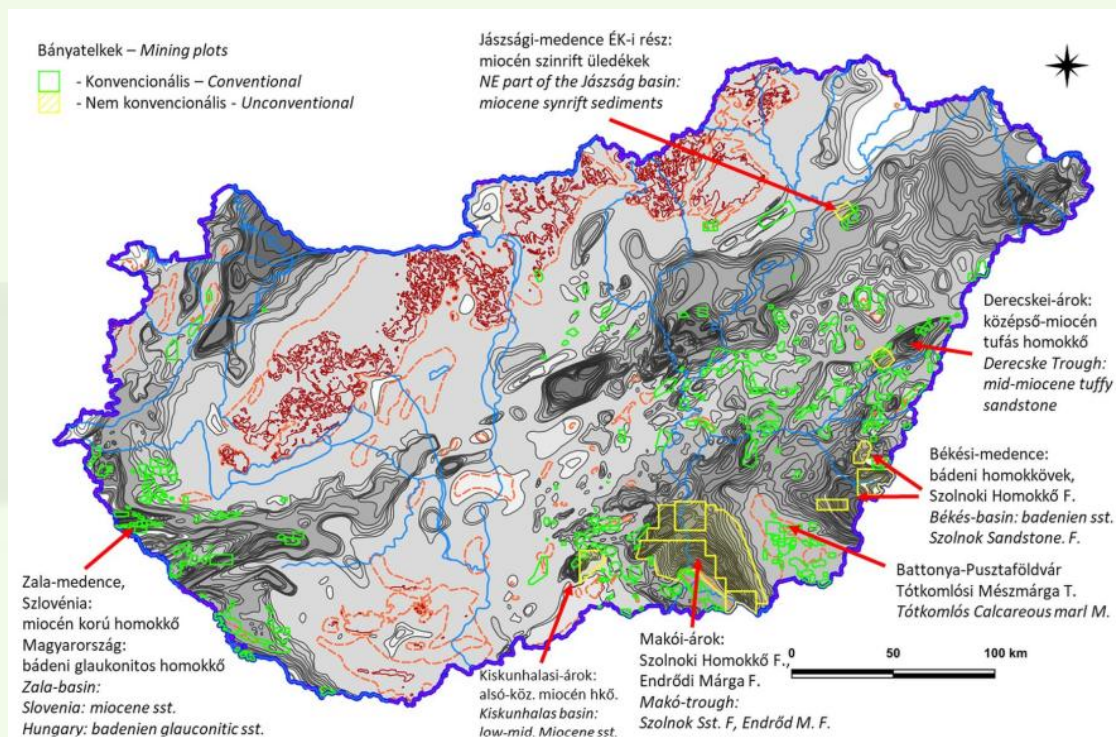
- Ausztria (2012), Litvánia (2013), **Románia (2015), Lengyelország**

Európában jelenleg csak Magyarországon zajlik érdemi palagáz-kitermelés.

Palagáz-beruházások Magyarországon

- **Makói-árok:** nincs kitermelés - 2010-es évek eleje (6 km mélyen)
- **Békési-medence, Sarkad:** kitermelés 2023 óta (3,7-4,5 km) „Corvinus projekt”
- **Kiskunhalas:** kitermelés tervezett 2026-tól (2,5-3,5 km)

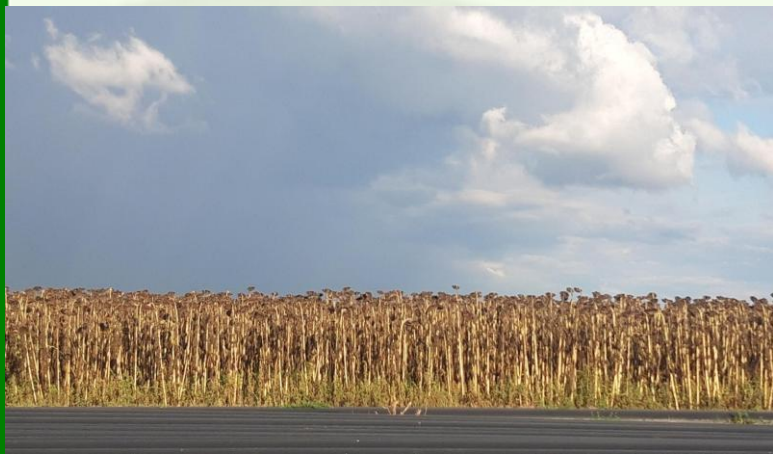

Az MTVSZ tevékenységét megalapozó szempontok

- **Természeti erőforrások, éghajlat és egészség védelme** – környezeti kockázatok megfelelő vizsgálata elengedhetetlen (megelőzés)
- **Helyi lakosság megfelelő bevonása, tájékoztatása és kártalanítása**
- **Nemzeti szinten a palagáz-kitermelés átfogó mérlegelése: hiányzik**
- **Hatósági folyamatok megfelelő végigvitele** – kellően alapos környezeti hatásvizsgálat, részvételi közmeghallgatás
- **Jogszabályok és ajánlások betartása** (pl. környezetvédelmi törvény, Khv rendelet, EU Metánrendelet)

- **Fókuszban a palagáz-kitermelés hazai folyamata és gyakorlata, nem az egyes projektek**

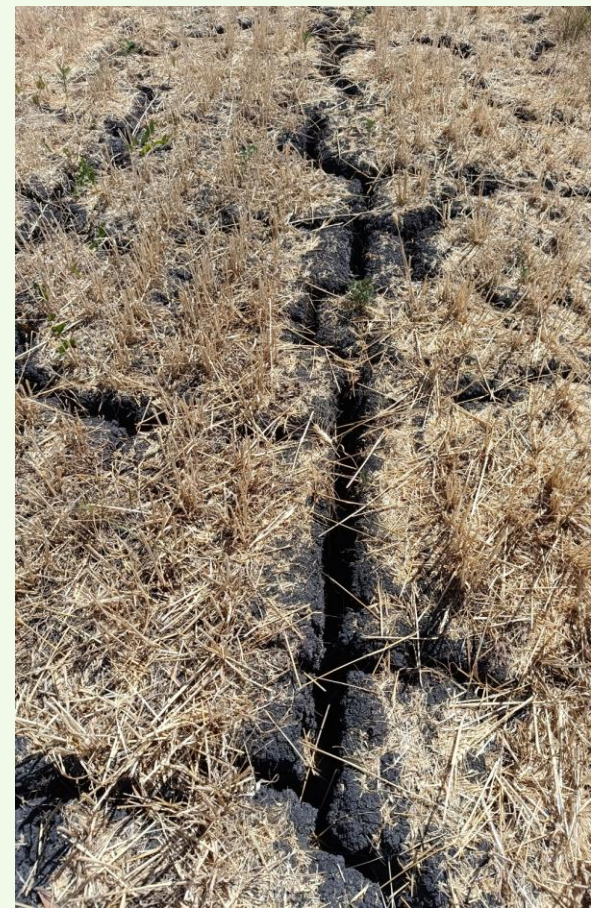

Tevékenységek az alapjogok védelméért

Helyi lakossági megkeresések alapján
tájékoztatás

Engedélyezési folyamatokban a környezeti,
éghajlati szempontok érvényesítésének nyomon
követése

- **Környezeti hatásvizsgálat (KHV) sürgetése a palagázprojekteknél:**
Makói-árok (2012-2014)
Corvinus projekt indulásától (2021)
- **Közérdekű adatigények (bányaügy, körny.)**
- **Engedélyezési eljárások véleményezése ügyfélként**
- **Környezeti hatásvizsgálat véleményezése**
- **fellebbezés (Sarkad-Nyékpusztai Gázüzem bővítése és mezőfejlesztés)**

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Esettanulmány: röviden a békési Corvinus projektről

- Békés vármegye, Sarkad-Sarkadkeresztúr
- 2022 óta kiemelt projekt, 50-50%-ban magyar állami- és amerikai magánvállalati beruházás
- 2022-től: gázkutak engedélyeztetése
- 2023. február: kitermelés kezdete
- 2024. ősz: környezeti hatásvizsgálati eljárás a gázüzem és a kitermelés bővítésére

Gázüzem kiépítése

- 2023: 480 ezer m³/nap földgáz,
- tervezett bővítés: **2 millió m³/nap**
- **gázkutak:** 6 db termelő és továbbiak fúrás / engedélyezés alatt

Kitermelt gáz mennyisége 2023-2024-ben elenyésző, fáklyázás jelentős.
<1%-át adja a hazai felhasználásnak.

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Gázüzembővítés & mezőfejlesztés KH engedélyezése

hiányzó vizsgálatok az elsőfokú eljárásban

- tervezett új gázkutak, összesített hatások
- alternatívák
- éghajlati hatások (metán, szén-dioxid)
- rezgés elleni védelem

2025. jan. MTVSZ fellebbezés a Békés vármegyei korm.hivatalnál, eljárási és tartalmi problémák – nem biztosítja a kockázatok megelőzését.

Kifogásainkkal összhangban kért be adatokat a másodfokú környezetvédelmi hatóság a felülvizsgálati eljárásban

- 2025. aug. – országos hatóság: engedély megsemmisítése
- 2025. nov. új környezeti hatásvizsgálati eljárás

Alapjogok védelme?

- A palagáz-kitermelés hatásai súlyosak lehetnek. Mezőgazdaság, vízkincs, levegőminőség, emberi egészség... Az Alaptörvény XXI. cikkének (1) bekezdése kimondja: „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”
- Alaptörvény P) cikkely: “**természeti erőforrások**, különösen a **termőföld**, az erdők és a **vízkészlet**, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”
- A jelenlegi szabályozás és a hatósági eljárások nem nyújtanak elégséges védelmet (a helyi lakosságnak, környezetnek) a palagáz-kitermelés kockázataival szemben
- Nemzeti szinten a palagáz-kitermelés átfogó mérlegelése hiányzik - szükséges, hogy a hazai döntéshozók átgondolják palagáz-kitermelés létjogosultságát és jövőjét Magyarországon.
- Újabb bányászati koncessziók, palagáz-beruházások (pl. Kiskunhalas)

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

STOP PALAGÁZ!

országos moratórium kezdeményezés

Célunk: ne lehessen a lakosság, a gazdák egészségét, megélhetését és a környezetet palagáz-beruházásokkal veszélyeztetni!

MTVSZ: országos moratórium bevezetését kezdeményezzük palagáz feltárására és kitermelésére.

A kezdeményezés a sokéves palagáz szakmai (érdekérvényesítő és szemléletformáló) munkánkra épít, annak következő lépése; pl. októberben 26 helyi civil szervezettel közösen fordultunk az energiaügyi miniszterhez

Várjuk (civil) szervezetek, szakértők, gazdák csatlakozását a kezdeményezéshez: www.mtvosz.hu/stop-palagaz

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Galambos Eszter

galambos.eszter@mtvsz.hu

Cím: 1091 Bp. Üllői út 91/b
Tel: (1) 216 7297

Web: www.mtvsh.hu
Email: info@mtvsz.hu